

Redaktørens forord

Dette åbne nummer af Dansk Sociologi består af fire originale forskningsartikler, tre boganmeldelser og fem ph.d.-omtaler. Artiklerne har trods deres forskellige temaer og tilgange det til fælles, at de klart relaterer sig til, og kommenterer på, samtidige politiske prioriteter og indsatser. Vi møder således de seneste års »tryghedspakker« i spørgsmålet om, hvordan utryghed hænger sammen med udsathed for kriminalitet; »parallelsamfunds aftalen« i spørgsmålet om, hvorvidt risikofaktorerne for at unge får en sigtelse varierer imellem udsatte og ikke-udsatte boligområder; den statslige udflytning af arbejdspladser i spørgsmålet om, på hvilke præmisser denne udflytning af arbejdspladser og institutioner sker; samt »klimavalget« i spørgsmålet om, hvorvidt vi ud fra valget i 2019 kan se systematiske aldersforskelle i vælgernes prioritering og holdning til den grønne dagsorden. Tilsammen illustrerer artiklerne den kontinuerlige og vigtige sociologiske refleksivitet i mødet med samfundets regulering og styringsforsøg.

Den første artikel er skrevet af Rune Holst Scherg og Anders Ejrnæs, henholdsvis gæsteforsker og professor (MSO) ved Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv, Roskilde Universitet. Titlen er »Ofre og utryghed – Viktimiseringens betydning for utryghed«. Artiklen har karakter af en oversigtsartikel, der søger at belyse, hvilke kriminalitetsrelaterede, individuelle, område- og samfundsmæssige faktorer der påvirker sammenhængen imellem kriminalitet og utryghed. Med en systematisk gennemgang af dansk og international forskning på området viser forfatterne, under hvilke omstændigheder udsathed for kriminalitet har henholdsvis store og små utryghedsmæssige konsekvenser for ofrene. Gennemgangen viser at hvor kriminalitetens alvorlighedsgrad og hyppighed er central, så er det mere usikkert, i hvilken grad, og om, individ- og områdekarakteristika påvirker sammenhængen. Ligeledes er det klart at samfundsmæssige forhold også påvirker sammenhængen, således at ofre i veludbyggede velfærdsstater er de mindst utrygge. På denne baggrund kommer forfatterne med en række anbefalinger til den fremadrettede indsats overfor utryghed i det danske samfund.

Den næste artikel har titlen »En dekomponering af forskelle i sigtelsesrisiko mellem unge i og uden for udsatte boligområder« og er skrevet af projektchef Gunvor Christensen og seniorforsker Vibeke Jakobsen fra Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd – VIVE. I artiklen undersøges, om der er forskel på, hvilke risikofaktorer der gør sig gældende for unge i og

uden for udsatte boligområder. På baggrund af regressions- og dekomponeringsanalyser konkluderes, at risikofaktorerne er de samme for begge grupper, og at den højere forekomst af unge med sigtelser i udsatte boligområder især skyldes en overrepræsentation af unge med etniske minoritetsbaggrund samt af forældre med færre socioøkonomiske ressourcer. Artiklen ligger således i en fin forlængelse af sidste nummers opfordring af Troels Schultz Larsen til en nuanceret empirisk sociologi om mulige parallelsamfund, der ikke bør knyttes definatorisk til stigmatiserede stedsbunde boligområder.

Birgitte Romme Larsen, lektor ved Afdelingen for Pædagogisk Antropologi, DPU, Aarhus Universitet, har skrevet artiklen »Mellem decentralisering og centralisering: en statslig arbejdsplads flytter fra København til Nakskov«. Artiklen er baseret på et etnografisk casestudie af mødes imellem statsinstitutionen Nota og lokalsamfundet i Nakskov. Artiklen anvender teori om praksisfællesskaber og lokaløkonomiske kredsløb til at vise, hvordan Nakskovs indbyggere ser Nota som en arbejdsplads med betydelige økonomiske og sociale forpligtigelser over for lokalsamfundet hvilket stiller klare forventninger til aktiv handling og deltagelse. Artiklen viser, hvordan Nota bliver fanget imellem statsøkonomiske regelsæt, byggende på standardisering og regelfasthed, og lokaløkonomiske normsæt om fleksibilitet og lokal tilpasningsdygtighed. Det konkluderes på denne baggrund, at »udflytning af statslige arbejdspladser« ofte manifesterer sig som en decentralisering på centraliseringens præmisser. Det udfordrer parolen om et Danmark i »bedre balance«, ved at vise at det ikke nødvendigvis er nok med fysisk relokation af arbejdspladser, hvis det der flyttes stadig er underlagt centrumets logik.

Den sidste artikel »Folketingsvalget 2019: Grønnere holdninger blandt de unge, men også et klima- og miljøvalg på tværs af generationer«, er skrevet af Kristian Kongshøj, lektor ved Centre for Comparative Welfare Studies og Institut for Politik og Samfund, Aalborg Universitet. Artiklen tager udgangspunkt i, at folketingsvalget i 2019 blev udråbt til et klimavalg, til at undersøge, hvorvidt de unge adskilte sig tydeligt i forhold til andre aldersgrupper, på sammenhængen imellem holdning til klima og miljø og partivalg. På baggrund af YouGovs spørgeskema fra valget med udgangspunkt i et onlinepanel viser artiklen, at holdninger til klima og miljø spillede en betydelig rolle for partivalg uanset aldersgrupper. Derudover er der en tydelig tendens til at de yngre klima- og miljøbevidste vælgere fravælger Socialdemokratiet til fordel for de øvrige partier på venstrefløj og Radikale Venstre, alt imens det samme politikområde synes at trække vælgere til Socialdemokratiet blandt de ældre aldersgrupper.

Nummeret indeholder også tre boganmeldelser. Troels Schultz Larsen har anmeldt Imogen Tylers »Stigma: The Machinery of Inequality«, der i sin bog søger at give begrebet stigma en socialvidenskabelig overhaling, for bl.a. at synliggøre hvorledes stigma og stigmatisering ikke 'blot' er kulturelle fænomener men direkte indlejrede i og strukturerende for vores samtids kapitalis-

me. Anders Blok har anmeldt Hannah Knox' »Thinking like a climate: governing a city in times of environmental change«, der afsøger, hvordan klimaforandringerne påvirker, udfordrer og ændrer måderne, hvormed en senmoderne europæisk storby styres og reguleres – med udgangspunkt i etnografiske studier af Manchester siden 2010. Endeligt har Klaus Rasborg anmeldt den af Ole B. Jensen og Nikolaj Schultz redigerede bog »Det Epidemiske Samfund«, der i 18 kapitler tematiserer en række forskellige aspekter af coronakrisen ud fra både sociologiske, politologiske og filosofiske indfaldsvinkler.

Endeligt indeholder nummeret fem ph.d.-omtaler. Det drejer sig om Camilla Bank Friis, Johan Gøtzche, Lasse Schmidt Hansen, Sidsel Harder og Steffen Borch Andersen, der alle har forsvaret deres afhandlinger i den seneste tid. Et stort tillykke skal lyde til dem alle!

Nummeret illustreres af Sóley Ragnarsdóttirs værker. Om sin kunst udtaler hun: »I en verden, hvor biodiversitet har dårlige forudsætninger, er jeg interesseret i at undersøge menneskets og kunstens ofte konfliktfyldte og ambivalente møder med naturen.« Sóleys værker blander syntetiske og organiske materialer, og undersøger betydninger af det dekorative, hvilket tydeligt ses i hendes serier af serviet-ornamenter, som også pryder dette nummers forside.

Til slut skal lyde en stor tak til redaktionsmedlem Gunvor Christensen, der er trådt ud af redaktionen, for hendes store arbejde for Dansk Sociologi igennem mange år. Dette er også sidste nummer med redaktionssekretær Lene El Mongy. Lene har været et overbliksskabende og samvittighedsfuldt anker for redaktionen siden tidsskriftets begyndelse. Vi er derfor meget kede af at sige farvel til Lene, men ønsker hende alt det bedste fremover.

Vi ønsker alle god læselyst!

På redaktionens vegne,
Jakob Laage-Thomsen